

91146R

Level 2 Samoan, 2013

91146 Demonstrate understanding of a variety of written and/or visual Samoan text(s) on familiar matters

9.30 am Monday 18 November 2013
Credits: Five

RESOURCE BOOKLET

Refer to this booklet to answer the questions for Samoan 91146.

Check that this booklet has pages 2–4 in the correct order and that none of these pages is blank.

YOU MAY KEEP THIS BOOKLET AT THE END OF THE EXAMINATION.

FIRST TEXT: Fa'alavelave

Use the text to answer Question One.

Lave – Lavelave – Fa'alavelave – Fa'alavelave Fa'afuase'i – Fa'alavelave Fa'asamoa – Matuā tele nei mau fa'alavelave! Se ua ta le iloa le mea a fai i lenei mau fa'alavelave! Se atunu'u a fai fa'alavelave! Tafēfē ua o'o mai foi lea fa'alavelave ae e le'i uma ona totogi pili a tamaiti! Tafēfē ua uma ona totogi aitalafu o la fo'i fa'alavelave ae o lenei fo'i ua fotua'i mai isi fa'alavelave! A 'o lea fo'i ua fa'asalalau mai le fa'aulufalega a lo matou nu'u. 'Ae le'i maua fo'i ni toga mo le saofa'ia! Lea fo'i na tala'i mai nei le saogātupe a matai, ma le tusigāigoa! Se ua lavelave ma saputu fa'atasi mai nei fa'alavelave. E o'o mai lava le oti o ola aitalafu i le tele o lenei mau fa'alavelave!

[For copyright reasons, this resource cannot be reproduced here. See p 4]

Aisea e ta'u ai maliu, o le fa'alavelave? Aisea e ta'u ai le fa'aipoipoga o le fa'alavelave? Aisea e ta'u ai le umusaga o le fa'alavelave? Aisea e ta'u ai le misa o le fa'alavelave? A lavea se ta'avale ma maliliu pe manunu'a nisi, ua ta'u o le fa'alavelave! A sauni i le taliga o ni a latou mālō, e ta'u fo'i o le fa'alavelave! O le maliu e fa'anoanoa ai, o le fa'aipoipoga e fiafia ai 'ae tau fai ta'u o le fa'alavelave. Aisea? Fa'alavelave i le a?

O le fesili e fia fai: a tatou o i se fa'alavelave o so tatou aiga, se maliu po o se fa'aipoipoga, se umusaga po o se tusigāigoa tatou te o 'ea e tatou te fesoasoani ma fa'amāmā avega, pe tatou te o ina ia maua mai ai ni a tatou mea? E i ai se taofi fa'apea, o fa'alavelave e atili matitiva ai e matitiva, ae mauoloa e mauoloa! Mata e le o tatou lava lenei e mafua ai le fa'atuputupula'ia pea o lo tatou matitiva?

SECOND TEXT: O le Soifuaga

Use the text to answer Question Two.

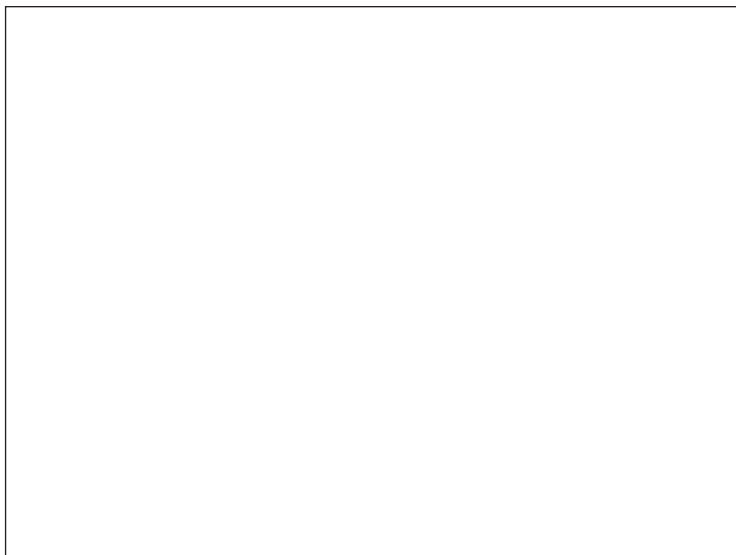
Glossed Vocabulary

namuasua	to smell like smoke
fonofono	mended holes on garments
ta'inamu	mosquito net

[For copyright reasons,
these resources cannot
be reproduced here.
See p 4]

- A.** O le aumatutua o le au fai tōfā ma le aufaiuta o e o lo'o i ai le tōfā loloto ma le tōfā mamao. Ua le toe tutusa le malosi na i ai a'o talavou. Ua pulapula la goto lo latou soifua, ua fai fo'i ma matua tausii po o ua afu fo'i lo latou soifua ma le tautua i aiga, le nu'u ma le atunu'u. Ua tau o'o mai le tauafiafi o le soifuaga.
- B.** O le ta'inamu e lanu enaena ma namuasua, 'ai ona o le asu o le ta'inafi, 'ai fo'i ona ua leva aua ua tele lava fonofono o le ta'inamu. O le ta'inamu tuai lea e fa'aaoga e fua ai uma isi ta'inamu fou. O isi fo'i masae ua fa'apipi'i ai fasi 'ie'ie aua ua fiu e su'e nila e su'i ai masae o le ta'inamu. E o'o fo'i i namu e pei ua iloa lelei ma masani i le ta'inamu tuai e le taitai lava namu'ia 'ae o ta'inamu fou e o ai lava namu.

THIRD TEXT: Fa'asā ona la'u le oneone

Use the text to answer Question Three and Question Four.

E mǎe'a le afā o Eveni 'ae fa'alau'iloa mai loa foliga ua suia nei o se tasi o nofoaga o le taulaga. O le oneone tele lea ua to'a na 'aumai i tāfega, ma 'ua telē le suiga o Vaisigano aga'i atu i Matautu mai Apia ona o le tele o le oneone to'a i lea itu o Apia. Ua fai ai ta'aloga a le tupulaga o le taulaga auā ua telē le matāfaga i lea nofoaga. E o'o fo'i i le ta'ita'i o le Malō na ia tā'ua o va'aiga nei sa amata mai ai lava le taulaga o Apia i tausaga e tele ua mavae, peita'i o le tele o suiga o Apia ua mafua ai ona lē va'aia ni matāfaga i lea itu ae o lea ua toe va'aia le mǎnu a'e o le oneone uliuli lea i le tetele o tāfega na molimauina i le fa'ai'uga o le tausaga. Ua lua nei masina talu ona iai le tapu mo le mamalu o le atunuu ua latou la'u le oneone lenei. Na va'aia loa le mǎnu a'e o le oneone, tula'i mai ai loa ma le faiga lea ua aga'i le to'atele i lalo ifo o le auala simā i Vaisigano, ma amata ona la'u le oneone mo le fausia o ō latou fale. Ua faia se fa'atonuga a le Ali'i Palemia e taofia ai lenei faiga, peita'i o lo'o va'aia pea le aga'i o 'āiga e fa'atino lea tulaga e ui o lea ua solitulafono le la'u o le oneone. Fai mai o nei 'āiga o lo'o mana'omia le fesoasoani i le toe atia'e o ō latou fale na fa'aleagaina i le afā. E le 'o maua e i latou se fesoasoani mai le mālō. O le la'uina o le oneone o se 'auala lea ua latou mauaina ai se fesoasoani fa'avavevave. Ua iai fo'i fa'aaliga ua tutu'i i nofoaga nei ua faasā ai le toe la'uina o le oneone. O lea la ua toe aga'i mai lapata'iga ina ia utagia e le atunu'u – o i latou ua molia ua tu'u sa'o atu i le Ofisa o Leoleo e faamautū ai moliaga ua faia e faasaga ia te i latou, ae lē gata i lea o le a fa'aaauai ai i luma o le Faamasinoga. Mo le uta palapala poo le uta oneone uliuli, e i le va o le \$150-\$200 ua fa'atau mai ai, ma o le mafua'aga tonu lava lea o le va'aia pea o le tele o 'āiga ua aga'i lava i matāfaga 'ese'ese ma vaitafe auā le asuina mai o le oneone ma le la'uina o ma'ama'a mo a latou galuega, e ui ina faasā e pulega a alii ma faipule o nu'u, ma e faasā foi e le Malō.

[For copyright reasons, this resource cannot be reproduced here. See below]

Sources:

- p 2 <http://1samoana.com/alamailounge/2011/03/09/faalavelave-the-samoan-f-word/>
 p 3 (top) <http://www.scoop.co.nz/stories/HL0506/S00001.htm>
 p 3 (bottom) http://www.laiulabeachfales.com/pics/price_acc_04_600.htm
 p 4 <http://www.samoatimes.co.nz/faasa-ona-lau-ese-le-oneone-i-vaisigano/>